

Jeg kan ikke antage det for en alvorlig Imødegaaelse af de Mangler, som det forekommer mig bleve oplyste forrige Gang, i det Ringeste ikke en alvorlig Imødegaaelse af det hele Spørgsmaal, der da blev reist, om Fordelingen af Røtten til Indflydelse og Medvirkning mellem de store Gier paa den ene Side og de mindre Gier paa den anden Side, naar der i Udvalgets Betænkning er henvisst til, hvad der kan være behageligt, og hvad der kan være ubehageligt i enkelte Tilfælde for en Gier. Jeg skal endnu kun tilføje, at der ved et Undringsforslag, der forrige Gang var fremsat af et enkelt Medlem, Udvalgets nuværende Ordfører (Nyhølm), og som nu er tiltraadt af Udvalgets øvrige Medlemmer, er kommet en ganske speciel Betegnelse til af den Gæstfærdighed, hvormed, som mig synes, den hele Sag er behandlet i denne Lov. Man forandrer den hidtil gjældende Sammensætning af Soguesforstanderskaberne saaledes, at man paa den ene Side stærkt udvider Valgretten — imod hvilken Udvidelse jeg, jeg gjentager det, ingen Indvending har gjort, og ingen vil gjøre, da jeg i det Væsentlige anseer den for begrundet og rigtig, om end ikke med Hensyn til Størrelsen af det Antal Valg, der er bestemt — men, imedens man har gjort denne Udvidelse for de ringere Besiddere, har man bortskaaet ethvert Hensyn til de større. Lader os betragte dette Undringsforslag, som jeg før tillod mig at henvise til, lader os betragte, hvilken særdeles Omhu det viser for at conservere ikke Rettigheder, der grundes paa et Princip, men Rettigheder, der grundes paa en Grundring om, hvad der maaffee for var en Mulighed, medens det paa den anden Side fornægter ethvert Hensyn til, hvad der før har bestaaet. Før var der en Valgret, bestemt efter et vist Hartorn, og der var udenfor Principet som en Undtagelse tilføjet, at, hvor der ved de givne Bestemmelser fremkom et Antal af Valgere, der var for lille i Forhold til dem, der skulde vælges, kunde der tages nogle flere med. Disse, der dengang kunde tages med, have nu alle ved det Lovforslag, vi her behandle, faaet, og mange flere end de, en bestemt Ret afmaalt efter det Princip, som man nu anerkjender, og som man vil lægge til Grund,

og dog, imedens man har givet dem denne nye Valgret, beholder man eller vil man igjen indskyde i Loven den særegne Valgret, som i de omhandlede Tilfælde nogle af disse kunde faae, og man bevarer den ikke, vel at mærke, af det Hensyn, hvorefter den var fremkommet, af Hensynet nemlig til et vist Forhold mellem Valgerne og dem; der valgtes, idet der idetmindste skulde være fire Gange saa mange Valgere, som der blev Valgte; men man beholder den, fordi man ikke vil berøve Nogensomhelst; der engang har havt Valgret, denne, og man vil ikke berøve ham denne tilfældige og egentlig principstridige Valgret, naaget man giver ham en anden principrigtig Valgret ved Deeltagelse i de indirecte Valg. Saa stor er Omhyggeligheden paa den ene Side. Paa den anden Side vil man hverken tage Hensyn til den Interesse, som ikke kræver og ikke kan faae nogen Overmagt, men som kun kræver en fast Afgang til at forsvare sig og til at virke ogsaa til Gavn for Andre, eller til den tidligere Ret og til den Stemning, der fremkaldes ved denne hensynsløse Bortkastning af Røtten og ethvert Hensyn. Dette forekommer mig at være ligesaa ubilligt som uklogt, og jeg vilde have ønsket, at jeg kunde have indgydt i deres Hjertes, der ønske en virkelig udvidet communal Valgret, Følelsen af, at de ad en meget sikkrere Vej baade opnaaede denne, og fik Udset til at beholde den, naar de nemlig toge et billigt Hensyn til, hvad der i den anden Retning bestod, et Hensyn, der kunde tages uden nogensomhelst Fare for deres Interesser, Noget, de kunne gjøre uden at lide noget Tab i de Interesser, de ville forsvare. Dette er Noget, som jeg ikke behøver at udtale; thi det har den ærede Ordfører udtalt stærkere, end Noget kunde gjøre. Imedens han paa den ene Side har saa stærkt betonet, hvor store de Interesser ere, hvorom her handles, og som man vil udelukke, og, hvor besøjet det er, at der tages Hensyn til dem — jeg veed ikke, om det, som han fremstillede for os, paa noget Sted forholder sig saaledes, at der navnlig gives Sogne, hvor een Gier besidder 200 Tdr. Hartorn, og de Andre tilsammen kun 100 Tdr. — medens han saa stærkt udhævede og viste hen til det, hvis Ubillighed